

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ПРОЄКТ

Освітньо-наукова програма

«Політологія»

**Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Ужгород – 2020

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Політологія» підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

1. **Вегеш Микола Миколайович** – доктор історичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ», гарант освітньо-наукової програми;
2. **Асланов Стеллас Антипович** – доктор політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ»;
3. **Бертолон Олександр Олександрович** – магістр політології, здобувач освітньо-наукової програми, заступник голови правління ГО «Асоціація політологів та міжнародників УжНУ»;
4. **Ключкович Анатолій Юрійович** – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління ДВНЗ «УжНУ»;
5. **Лендьел Мирослава Олександрівна** – доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «УжНУ»;
6. **Марадик Наталія Василівна** – кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії політики Пряшівського університету;
7. **Мітряєва Світлана Іванівна** – кандидат історичних наук, радниця дирекції Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України;
8. **Остапець Юрій Олександрович** – доктор політичних наук, професор кафедри політології і державного управління, в.о.декана факультету суспільних наук ДВНЗ «УжНУ»;
9. **Палінчак Микола Михайлович** – доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ».

Гарант освітньої програми

проф. **Вегеш М.М.**

Програму погоджено:

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
«Політологія»
«Political Science»
зі спеціальності 052 «Політологія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», факультет суспільних наук, кафедра політології і державного управління / State University «Uzhhorod National University», Faculty of Social Sciences, Political Science and Public Administration Department
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії/ Doctor of Philosophy (Ph. D.). Спеціальність: 052 Політологія / 052 Political Science Програма: Політологія / Political Science
Мова навчання і оцінювання	Українська Ukrainian
Обсяг освітньої програми	Термін навчання 4 роки, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 40 кредитів ЄКТС
Тип програми	освітньо-наукова
Наявність акредитації	–
Цикл/рівень програми	Національна рамка кваліфікацій України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста)
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	<p>Мета освітньо-наукової програми (ОНП) – освітньо-наукова підготовка докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», що здатні провадити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність у галузі політичної науки, крізь призму дослідження трансформаційних процесів в Україні та у країнах Центрально-Східної Європи.</p> <p>Цілями ОНП є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування у здобувача компетентностей, достатніх для проведення власного наукового дослідження за спеціальністю 052 «Політологія»; - створення умов для виконання здобувачем власного наукового дослідження та підготовки дисертації; - створення умов для оприлюднення та публікації результатів наукового дослідження здобувача; - створення умов для розвитку в здобувача наукового мислення до вироблення інноваційних ідей та проектів, дослідницьких навичок, шляхом більш глибокого розуміння

	<p>проблем політичного розвитку, через дослідження трансформаційних процесів в Україні та у країнах Центрально-Східної Європи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - створення умов для всебічної, об'єктивної фахової експертизи результатів власного наукового дослідження здобувача, їх відповідності чинним вимогам до дисертаційних робіт; - оволодіння методиками викладання у закладі вищої освіти та проведення навчальних занять; - створення умов для підготовки до процедури захисту дисертації здобувачем наукового ступеня доктор філософії. <p>Унікальність ОНП – освітньо-наукова підготовка докторів філософії у галузі політичної науки з врахуванням наукових інтересів здобувачів та фокусуванням на дослідженні трансформаційних процесів в Україні та у країнах Центрально-Східної Європи.</p>
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність: 052 «Політологія»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна
Фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма орієнтується на новітні наукові дослідження та нормативне регулювання відносин у політичній науці, розвитку політичних інститутів та процесів, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра у сфері освітньої та науково-дослідницької діяльності. Забезпечує формування та розвиток професійної компетентності для здійснення аналітичної, дослідницької та інноваційної діяльності у галузі політології з урахуванням сучасних вимог науки, політики, світового медіапростору, загально-європейських рекомендацій з професійної освіти. Ключові слова: політична наука, політологія, політика, політичні інститути, політичні процеси.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з організації та проведення наукових досліджень у сфері політології, теорії і методики розвитку політичної науки, політичних інститутів та процесів, політичної культури та ідеології, політичних проблем міжнародних систем та глобального розвитку, етнополітології та етно-державознавства, державно-церковних відносин, кризь призму дослідження трансформаційних процесів в Україні та у країнах Центрально-Східної Європи, при цьому основна увага приділяється індивідуальній роботі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця у вищих навчальних закладах, науково-дослідних установах, державній службі, органах місцевого самоврядування; у відділах відповідного профілю центральних органів виконавчої та законодавчої влади, партіях та громадських організаціях, засобах масової інформації, видавництві.

	Основні посади , місця роботи: викладач, доцент, завідувач кафедри вищого навчального закладу; директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.); молодший науковий співробітник, науковий співробітник; науковий співробітник-консультант; начальник відділу, управління, головного управління (місцеві, центральні органи державної влади) департаменту та директорату.
Подальше навчання	Докторантура за програмою четвертого (наукового) рівня вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Стиль навчання – творчо-орієнтований та проблемно-орієнтований, спрямований передусім на реалізацію індивідуального дослідницького проекту, який ретельно контролюється, надаючи певну відповідальність досліднику на початковому етапі за вибір методу, предмету та організацію часу. Лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, робота над власним науковим дослідженням. Передбачається написання наукових статей, які презентуються та обговорюються за участі викладачів та здобувачів.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, семінари, практичні заняття, проекти, презентації, звітування та атестація, захист дисертаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-2. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень. ЗК-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-7. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК-8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК-9. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК-10. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК-11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК-1. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>ФК-2. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.</p> <p>ФК-3. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>ФК-4. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p> <p>ФК-5. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.</p> <p>ФК-6. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.</p> <p>ФК-7. Здатність фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН-1. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН-2. Використовувати державну та іноземну мову як усно, так і письмово на рівні, достатньому для ефективної професійної комунікації, розуміння іншомовних наукових текстів та підготовки фахових публікацій в Україні і провідних наукових виданнях світу.</p> <p>ПРН-3. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ПРН-4. Комплексне розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>ПРН-5. Знати на поглибленому рівні нормативну та</p>

	<p>позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.</p> <p>ПРН-6. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>ПРН-7. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p> <p>ПРН-8. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.</p> <p>ПРН-9. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.</p> <p>ПРН-10. Фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>До викладання навчальних дисциплін на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти допускаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями.</p> <p>У підготовці фахівців беруть участь такі підрозділи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»:</p> <p><i>підрозділи факультету суспільних наук:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - кафедра політології і державного управління; - кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; - кафедра філософії; <p><i>інші підрозділи університету:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - кафедра міжнародної політики факультету міжнародних економічних відносин; - факультет іноземної філології; - математичний факультет. <p>Базова (випускова) кафедра – <u>кафедра політології і державного управління</u>.</p> <p>Кадрове забезпечення освітнього процесу достатнє для забезпечення підготовки фахівців вказаної спеціальності і відповідає Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Для забезпечення освітнього процесу використовується навчально-матеріальна база факультету суспільних наук. Забезпеченість навчальними приміщеннями відповідає потребам. Для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням, мультимедійним обладнанням та</p>

	відкритим доступом до Інтернет-мережі.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>Інформаційне забезпечення ОНП:</p> <ul style="list-style-type: none"> – офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, розклади занять, сесій та іншу необхідну інформацію для організації освітньо-наукової діяльності здобувачів спеціальності 052 «Політологія»; – відкритий доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали. <p>Навчально-методичне забезпечення ОНП відповідає встановленим вимогам. Зокрема, наявні навчально-методичні комплекси; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів з відповідних навчальних дисциплін; вказівки щодо виконання та оформлення дисертаційної роботи тощо.</p>
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі двосторонніх або багатосторонніх угод.
Міжнародна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну УжНУ
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів наукового ступеня доктора філософії здійснюється на загальних умовах.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

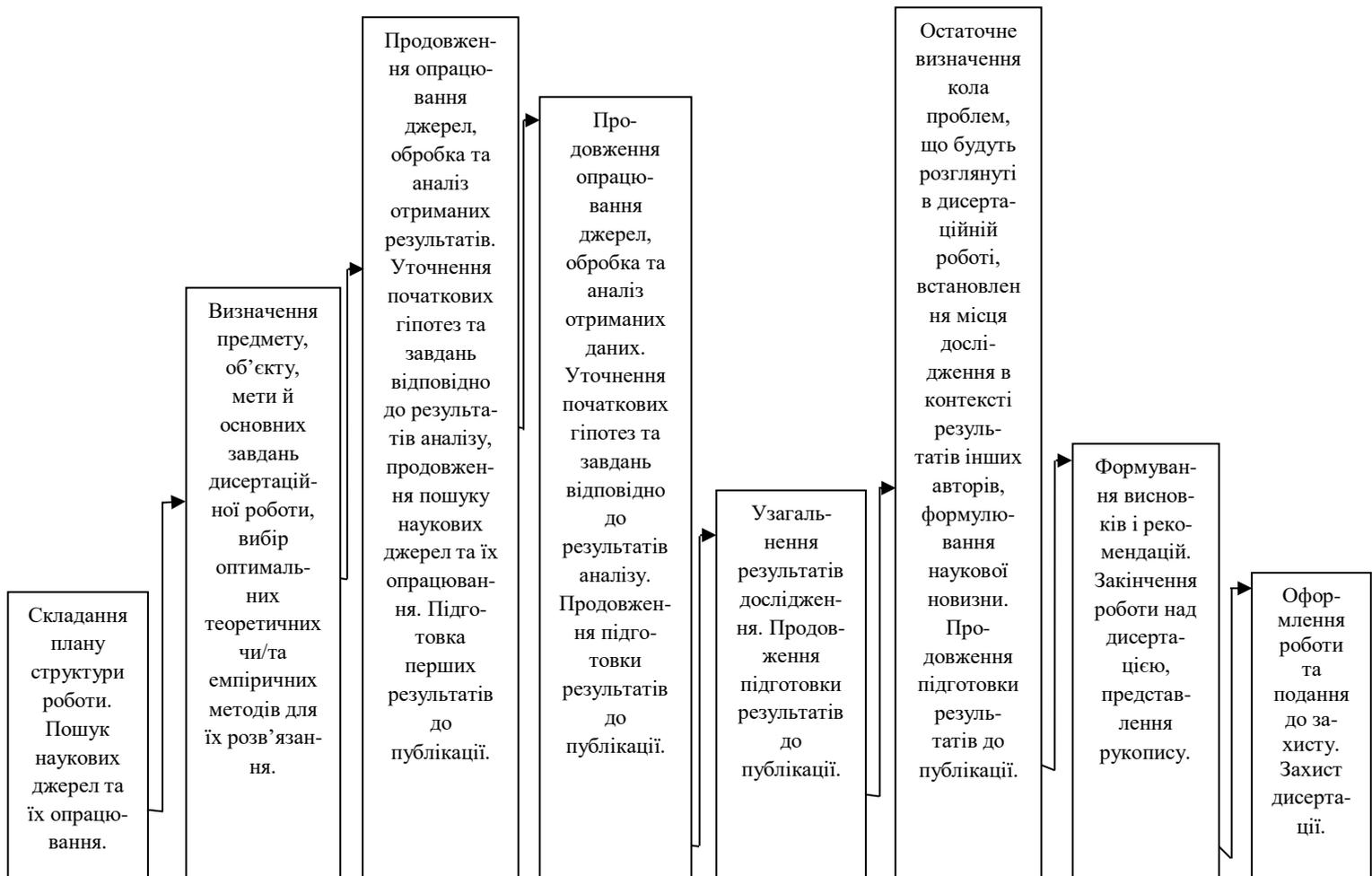
Освітньо-наукова програма включає обов'язкові компоненти (26 кредитів ECTS) та вибіркові компоненти (14 кредитів ECTS).

2.1. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ ТА ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ ОНП

Кол н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК.01	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі	6	Залік, екзамен
ОК.02	Теорія та методологія класичної та сучасної філософії	4	Екзамен
ОК.03	Презентація наукових результатів та управління науковими проектами	3	Залік
ОК.04	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять	3	Залік
ОК.05	Сучасні інформаційні технології	3	Екзамен
ОК.06	Державотворчі процеси в Україні	4	Залік
ОК.07	Асистентська практика	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		26 кредитів	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК.01	<i>(здобувач із запропонованих пар дисциплін обирає одну ВК)</i>		
ВК.01.01	Державно-церковні відносини у країнах Центральної та Східної Європи	3,5	Залік
	Моделі державно-церковних відносин		
ВК.01.02	Євроінтеграційні процеси в країнах Центральної Європи	3,5	Екзамен
	Міграційні процеси у міжнародних відносинах та політиці європейських країн		
ВК.02	<i>(здобувач із запропонованих пар дисциплін обирає одну ВК)</i>		
ВК.02.01	Системний аналіз і теорія політичних систем	3,5	Залік
	Системи державного правління країн Європейського Союзу		
ВК.02.02	Розвиток партійних систем країн Європейського Союзу	3,5	Екзамен
	Теорія і практика посткомуністичних (кольорових) революцій		
Загальний обсяг вибіркових компонент:		14 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		40 кредитів	

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1 рік навчання		2 рік навчання		3 рік навчання		4 рік навчання	
1 семестр	2 семестр						
OK.01	OK.01						
OK.02	OK.02						
OK.05	OK.03						
OK.06	OK.04						
BK.01.02	OK.07						
BK.02.01	BK.01.01						
	BK.02.02						

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія» здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

У результаті успішного захисту дисертаційної роботи здобувачу присуджується науковий ступінь доктора філософії, присвоюється кваліфікація доктора філософії з політичних наук та видається диплом встановленого зразка.

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	БК.01.01	БК.01.02	БК.02.01	БК.02.02
ЗК-1	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК-2	+	+	+					+	+	+	+
ЗК-3		+	+					+	+	+	+
ЗК-4	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ЗК-5	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ЗК-6	+		+	+	+	+		+	+	+	+
ЗК-7		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-8	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ЗК-9	+		+	+	+			+	+	+	+
ЗК-10			+		+		+				
ЗК-11	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ФК-1		+				+		+	+	+	+
ФК-2			+			+		+	+	+	+
ФК-3						+		+	+	+	+
ФК-4						+		+	+	+	+
ФК-5						+		+	+	+	+
ФК-6			+		+						
ФК-7			+	+			+	+	+	+	+

**5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ВК.01.01	ВК.01.02	ВК.02.01	ВК.02.02
ПРН-1			+		+			+	+	+	+
ПРН-2	+		+				+	+	+	+	+
ПРН-3		+	+	+							
ПРН-4		+				+		+	+	+	+
ПРН-5						+		+	+	+	+
ПРН-6						+		+	+	+	+
ПРН-7						+		+	+	+	+
ПРН-8						+		+	+	+	+
ПРН-9			+		+						
ПРН-10				+			+	+	+	+	+